

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1050-25

meddelad i Stockholm den 3 mars 2026

KLAGANDE OCH MOTPART

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART OCH KLAGANDE

Rikshem AB, 556709-9667

Ombud: Advokat Martin Wallin och biträdande jurist Måns Norman
Advokatbyrån Wallin & Partners AB
Birger Jarlsgatan 27
111 45 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 20 januari 2025 i mål nr 1858-24

SAKEN

Skattetillägg

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att ett företag som omfattas av reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton i 24 kap. 21–29 §§ inkomstskattelagen ska räkna en sådan värdeförändring på ett derivatinstrument som enligt 4 § andra stycket i samma kapitel ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst till det skattemässiga resultatet det beskattningsår som den uppkommer.

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar inte prövningstillstånd i målet i övrigt. Kammarrättens avgörande står därmed fast.

Högsta förvaltningsdomstolen beviljar Rikshem AB ersättning för kostnader i Högsta förvaltningsdomstolen med 115 650 kr.

BAKGRUND

1. Utgångspunkten är att förändringar av en kapitaltillgångs värde påverkar det skattemässiga resultatet i en näringsverksamhet först när tillgången avyttras. Fordringar och skulder i utländsk valuta ska dock som huvudregel värderas till kursen vid beskattningsårets utgång. Valutakursförändringar beskattas således löpande. När tillgången avyttras beräknas eventuell kapitalvinst eller kapitalförlust med hänsyn till den redan beskattade kursförändringen.
2. För företag i bolagssektorn finns det en avdragsbegränsning för negativa räntenetton. Med negativt räntenetto avses skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om ränteutgifterna överstiger ränteinkomsterna. Vid tillämpningen av bestämmelserna avses med ränteutgifter respektive ränteinkomster bl.a. valutakursförändringar på lånefordringar och skulder i utländsk valuta för vilka valutarisken har säkrats genom ett derivatinstrument. Om derivatinstrumentet är en kapitaltillgång ska det på balansdagen värderas utifrån kursen vid beskattningsårets utgång, och värdeförändringen anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst.
3. Rikshem AB hade beskattningsåret 2019 en orealiserad värdeuppgång på derivatinstrument som säkrade valutakursförändringar på lån i utländsk valuta. Beloppet, som uppgick till ca 215 miljoner kr, redovisades som en ej skattepliktig intäkt.
4. Skatteverket beslutade att beskatta bolaget för värdeuppgången. Enligt myndigheten var det fråga om en ränteinkomst som skulle beskattas trots att tillgången ännu inte hade avyttrats. Myndigheten ansåg vidare att bolaget, genom att inte deklarerat värdeuppgången som en skattepliktig intäkt, hade lämnat en oriktig uppgift till ledning för sin beskattning och påförde bolaget skattetillägg. Skattetillägget beräknades enligt en reducerad procentsats eftersom det bedömdes vara fråga om ett periodiseringsfel.
5. Bolaget överklagade beslutet såvitt avser skattetillägget och gjorde gällande att den lämnade uppgiften inte hade varit oriktig. Det saknas enligt bolaget lagstöd för att värdeförändringar på derivatinstrument ska beskattas löpande. Bolaget menade att bestämmelsen om löpande värdering endast innebär att värdeförändringar på vissa derivatinstrument ska ingå i företagens räntenetto. Bestämmelsen ändrar enligt bolaget inte det förhållandet att en värdeuppgång ska beskattas först vid avyttring av kapitaltillgången.
6. Förvaltningsrätten i Stockholm avslog överklagandet. Domstolen ansåg att reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton är utformade på ett sådant sätt att värdeförändringen inte bara har relevans vid beräkning av

avdragsutrymmet. Den ska enligt domstolen också få genomslag vid beräkningen av bolagets skattemässiga resultat.

7. Bolaget överklagade domen till Kammarrätten i Stockholm som biföll överklagandet och upphävde beslutet om skattetillägg. Enligt kammarrätten ger bestämmelsen om löpande värdering inte utrymme för någon annan tolkning än att den gäller enbart vid tillämpningen av reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton. Kammarrätten fann att det därför inte fanns stöd för att ta upp värdeförändringen till beskattning och att bolaget alltså inte hade lämnat någon oriktig uppgift, vilket i sin tur innebar att det inte fanns grund för att ta ut skattetillägg.

YRKANDEN M.M.

8. *Skatteverket* yrkar att beslutet om skattetillägg ska fastställas.
9. *Rikshem AB* anser att överklagandet ska avslås. Bolaget yrkar att det ska beviljas ersättning för kostnader i förvaltningsrätten, kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i Högsta förvaltningsdomstolen

10. Prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen får enligt 36 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) begränsas till att gälla en viss fråga i målet, vars prövning är av vikt för ledning av rättstillämpningen (prejudikatfråga).
11. Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd såvitt avser frågan om det förhållandet att en värdeförändring på ett derivatinstrument som är en kapitaltillgång ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt definitionen i 24 kap. 4 § andra stycket inkomstskattelagen (1999:1229) medför att värdeförändringen ska påverka beskattningen det beskattningsår som den uppkommer.
12. Frågan om meddelande av prövningstillstånd rörande målet i övrigt har förklarats vilande.

Rättslig reglering m.m.

13. I 24 kap. inkomstskattelagen finns bestämmelser som begränsar avdragsrätten för ränteutgifter i inkomstslaget näringsverksamhet. Enligt 21–29 §§ gäller en generell avdragsbegränsning för negativa räntenetton. De företag som omfattas av begränsningen framgår av 21 §. Med negativt räntenetto avses enligt 23 §

första stycket skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om ränteutgifterna överstiger ränteinkomsterna.

14. Vad som avses med ränteutgifter och ränteinkomster definieras i 2–4 §§.
15. I 2 § första stycket anges att i kapitlet avses med ränteutgifter ränta och andra utgifter för kredit, och utgifter som är jämförbara med ränta. Enligt tredje stycket omfattas valutakursförluster bara vid tillämpning av 21–29 §§ och bara i den utsträckning som framgår av 4 §. Av 3 § första stycket framgår att i kapitlet avses med ränteinkomster sådana inkomster som motsvarar ränteutgifter enligt 2 §. I 3 § andra stycket anges att valutakursvinster bara omfattas i den utsträckning som framgår av 4 §.
16. I 4 § första stycket anges att vid tillämpning av 21–29 §§ gäller följande. Om valutarisken avseende en skuld i utländsk valuta har säkrats genom ett derivatinstrument, ska en valutakursförändring på skulden anses vara en ränteutgift respektive en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §.
17. I 4 § andra stycket anges att om derivatinstrumentet är en kapitaltillgång, ska det på balansdagen värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 §. Värdeförändringen ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §. I de fall derivatinstrumentet har avyttrats före balansdagen ska den kapitalvinst eller kapitalförlust som uppkommer vid avyttringen anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §.
18. Av 4 § fjärde stycket framgår att paragrafen gäller även lånefordran i de fall valutarisken har säkrats genom ett derivatinstrument.
19. Av 14 kap. 2 § följer att periodiseringen av inkomster och utgifter i inkomstslaget näringsverksamhet som huvudregel ska göras enligt god redovisningssed. När det gäller kapitaltillgångar finns emellertid särskilda bestämmelser. Vinst och förlust på sådana tillgångar ska enligt 44 kap. 26 § som huvudregel tas upp respektive dras av tidigast det beskattningsår då tillgången avyttras. Enligt 14 kap. 8 § ska dock fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till kursen vid beskattningsårets utgång eller, i vissa fall, det värde som motiveras av en valutasäkringsåtgärd. Valutakursvinster och valutakursförluster ska därmed tas upp respektive dras av löpande under innehavstiden.
20. I 48 kap. finns särskilda bestämmelser om kapitalvinst vid avyttring av utländska fordringsrätter, som enligt 4 § är tillämpliga på bl.a. valutaderivat. Av 17 § framgår följande. Om tillgången på grund av bestämmelserna i 14 kap. 8 § och 24 kap. 4 § andra stycket har värderats till ett högre värde än anskaffningsutgiften, ska denna ökas med mellanskillnaden. Om tillgången har värderats till ett lägre värde än anskaffningsutgiften, ska denna minskas med mellanskillnaden.

21. Avdragsbegränsningen för negativa räntenetton har föranletts av direktiv (EU) 2016/1164 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion (direktivet mot skatteundandraganden) samt av OECD:s rekommendationer avseende ränteavdragsbegränsningar inom det s.k. BEPS-projektet mot skattebaserodering och vinstförflyttning.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Prejudikatfrågan

22. Den fråga som Högsta förvaltningsdomstolen ska ta ställning till är alltså om en sådan värdeförändring på ett derivatinstrument som enligt 24 kap. 4 § andra stycket inkomstskattelagen ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst ska tas upp till beskattning löpande eller först när derivatinstrumentet avyttras.
23. Enligt 24 kap. 4 § första stycket gäller den paragrafen vid tillämpningen av reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton i 21–29 §§. Dessa regler är baserade på artiklarna 2 och 4 i direktivet mot skatteundandraganden. Syftet med reglerna är att öka neutraliteten mellan finansiering med eget och lånat kapital genom en generell begränsning av ränteavdrag i bolagssektorn (prop. 2017/18:245 s. 82 f.).
24. I 24 kap. 4 § finns bestämmelser som reglerar hur valutakursförändringar på lånat kapital ska hanteras. Av andra stycket framgår att ett derivatinstrument som är en kapitaltillgång och som säkrar en skuld i utländsk valuta på balansdagen ska värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § och att värdeförändringen ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst. Att värderingen ska ske på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § innebär att den ska ske utifrån kursen vid beskattningsårets utgång. Bestämmelserna i 24 kap. 4 § andra stycket anger således både vad som ska anses vara en ränteutgift respektive en ränteinkomst och hur utgiften respektive inkomsten ska periodiseras.
25. Av 24 kap. 23 § framgår att räntenettet består av ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp. Av detta följer att en viss ränteutgift eller ränteinkomst blir hänförlig till ett visst års räntenetto endast om den dras av respektive tas upp till beskattning det året. För att de värdeförändringar på derivatinstrument som avses i 4 § andra stycket ska kunna hänföras till ett visst års räntenetto är det alltså en förutsättning att de också räknas till det skattemässiga resultatet samma beskattningsår.
26. Av 48 kap. 17 § framgår vidare att den värdering som har gjorts enligt 14 kap. 8 § och 24 kap. 4 § andra stycket ska leda till en justering av tillgångens anskaffningsutgift. Det innebär att en eventuell värdeförändring påverkar tillgångens skattemässiga värde.

27. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening är det med hänsyn till hur bestämmelserna har utformats klart att lagstiftarens syfte har varit att företag som ska tillämpa reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton ska beskattas löpande för värdeförändringar på sådana derivatinstrument som är kapitaltillgångar och som säkrar skulder i utländsk valuta.
28. Frågan är då om en sådan tolkning ryms inom den ordalydelse som bestämmelserna i 24 kap. 4 § har fått. Kammarrätten har tagit det förhållandet att paragrafen enligt sin ordalydelse gäller vid tillämpning av reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton till intäkt för att det som föreskrivs i paragrafen inte därutöver kan få inverkan på beskattningstidpunkten.
29. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar inledningsvis att bestämmelsernas ordalydelse inte utesluter att den periodiseringsregel som finns i 4 § andra stycket även skulle kunna vara tillämplig vid beräkning av det skattemässiga resultatet. Tvärtom talar utformningen av bestämmelserna i 24 kap. inkomstskattelagen starkt emot en tolkning där 4 § andra stycket endast skulle gälla vid beräkningen av räntenettet och inte det skattemässiga resultatet. Framför allt skulle hänvisningen i 4 § andra stycket till 14 kap. 8 § vid en sådan tolkning förlora sin praktiska betydelse eftersom de värdeförändringar som avses i 4 § andra stycket i sådant fall enligt 23 § ändå inte skulle hänföras till räntenettet förrän vid avyttring (jfr punkt 25 ovan).
30. Med hänsyn till bestämmelsernas systematik anser Högsta förvaltningsdomstolen att en tolkning av 24 kap. 4 § andra stycket som innebär att de värdeförändringar som avses där inte ska beskattas löpande framstår som orimlig. Sett i sitt sammanhang kan 4 § andra stycket inte förstås på annat sätt än att den värdeförändring som enligt bestämmelsen ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst också ska räknas till det skattemässiga resultatet det beskattningsår som den uppkommer.
31. Det sagda gäller dock endast för sådana företag som omfattas av reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton. Av såväl bestämmelsens placering i 24 kap. som de syften som ligger bakom bestämmelsen kan den slutsatsen dras att 4 § andra stycket saknar betydelse för de subjekt som inte omfattas av dessa regler. För dem gäller således alltså att värdeförändringar på detta slags derivatinstrument beskattas först när de avyttras.
32. Den prejudikatfråga som Högsta förvaltningsdomstolen har meddelat prövningstillstånd i ska därmed besvaras på följande sätt. Ett företag som omfattas av reglerna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton i 24 kap. 21–29 §§ inkomstskattelagen ska räkna en sådan värdeförändring på ett derivatinstrument som enligt 4 § andra stycket i samma kapitel ska anses vara

en ränteutgift eller en ränteinkomst till det skattemässiga resultatet det beskattningsår som den uppkommer.

Prövningstillstånd i målet i övrigt

33. Högsta förvaltningsdomstolen finner inte skäl att meddela prövningstillstånd i målet i övrigt, dvs. i fråga om skattetillägg och ersättning för kostnader i förvaltningsrätten och kammarrätten. Kammarrättens avgörande står därmed fast.

Ersättning för kostnader i Högsta förvaltningsdomstolen

34. Bolaget har yrkat ersättning för kostnader i Högsta förvaltningsdomstolen med 115 650 kr.
35. Målet avser en fråga som är av betydelse för rättstillämpningen och bolaget har därför rätt till skälig ersättning för sina kostnader. Det yrkade beloppet är skäligt.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Linda Haggren, Kristina Ståhl, Per Classon, Ulrik von Essen och Johanna Mihaic.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Veronica Montell.